

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

w sprawie **J. K. T.**

oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 24 czerwca 2021 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 9 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa (...),

uchylający wyrok Sądu Okręgowego w O.

z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt II K (...),

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. oddalić skargę;

2.obciążyć oskarżonego kosztami postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 września 2020 r., w sprawie o sygn. akt II K (...), Sąd Okręgowy w O. uniewinnił oskarżonego J. K. T. od popełnienia zarzucanych mu czynów polegających na tym, że:

1. w okresie od 1 września 2014 r. do 30 września 2014 r. w O., W. i innych miejscach, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, brał udział w

zorganizowanej grupie przestępczej, zakładającej ustalony podział ról i zadań, mającej na celu popełnianie przestępstw oraz przestępstw skarbowych związanych z obrotem paliwem i uszczupleniem podatku od towaru i usług, polegających na składaniu zawierających nieprawdę lub zatajających prawdę deklaracji podatkowych w zakresie podatku naliczonego i należnego, oraz polegających na podejmowaniu czynności, które miały na celu udaremnienie stwierdzenia przestępczego pochodzenia korzyści majątkowych związanych z popełnieniem opisanych przestępstw karno-skarbowych, tj. o czyn z art. 258 § 1 k.k.;

2. w okresie od 1 września 2014 r. do 30 września 2014 r. w O., W. i innych miejscach, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej oraz czyniąc z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu oraz w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, w ramach zaplanowanego, ustalonego i zaakceptowanego podziału ról i zadań, realizując z góry ustalony przepływ towarów, który miał na celu nieuiszczenie należności publicznoprawnej podatku VAT, będąc przedstawicielem firmy o nazwie A. sp. jawna A. K. T. W. z siedzibą w W. oraz firmy P. sp. jawna, dokonał zakupów paliwa w spółce U. sp. z o.o. z siedzibą w W. w ilości co najmniej 500.000 litrów na łączną kwotę 2.075.118,92 zł, przez co brał udział w ustalonych z góry, transakcjach zakupu paliwa, w których brała udział spółka pozorująca działalność gospodarczą o nazwie "T.", będącym importerem paliwa i jego dostawcą do spółki U., która nie odprowadziła do Skarbu Państwa należnych opłat z tytułu podatku od towaru i usług i pozorując działalność gospodarczą, wytwarzała nierzetelne dokumenty w postaci faktur VAT wystawianych na rzecz spółki U., wprowadzając przy tym w błąd pracowników Urzędów Skarbowych co do rzetelności przedkładanej dokumentacji podatkowej i stwarzając pozory prowadzenia działalności gospodarczej przez tę spółkę, co umożliwiło osobom sprawującym nieformalny nadzór nad spółką „T.”, poprzez zaniechanie odprowadzenia podatku naliczonego, zabór podatku naliczonego, czym doprowadził Skarb Państwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie co najmniej 733.305,87 złotych

stanowiących mienie dużej wartości, otrzymując przy tym za swoją działalność kwotę 17 groszy za każdy zakupiony litr paliwa, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

3. w okresie od 1 września 2014 r. do 30 września 2014 r. w O., W. i innych miejscach, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej oraz czyniąc z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu oraz w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, w ramach zaplanowanego, ustalonego i zaakceptowanego podziału ról i zadań, realizując z góry ustalony przepływ towarów, który miał na celu nieuiszczenie należności publicznoprawnej podatku VAT, będąc przedstawicielem firmy o nazwie A. sp. jawna A. K. T. W. z siedzibą w W. oraz firmy p. sp. jawna, dokonał zakupów paliwa w spółce U. sp. z o.o. z siedzibą w W. w ilości co najmniej 500.000 litrów na łączną kwotę 2.075.118,92 zł, przez co brał udział w ustalonych z góry, transakcjach zakupu paliwa, w których brała udział spółka pozorująca działalność gospodarczą o nazwie "T.", będącym importerem paliwa i jego dostawcą do spółki U., która nie odprowadziła do Skarbu Państwa należnych opłat z tytułu podatku od towaru i usług i pozorując działalność gospodarczą, wytwarzała nierzetelne dokumenty w postaci faktur VAT wystawianych na rzecz spółki U., wprowadzając przy tym w błąd pracowników Urzędów Skarbowych co do rzetelności przedkładanej dokumentacji podatkowej i stwarzając pozory prowadzenia działalności gospodarczej przez tę spółkę, co umożliwiło osobom sprawującym nieformalny nadzór nad spółką "T." poprzez zaniechanie odprowadzenia podatku naliczonego, zabór podatku naliczonego, czym doprowadził Skarb Państwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie co najmniej 733.30.5,87 złotych stanowiących mienie dużej wartości, otrzymując przy tym za swoją działalność kwotę 17 groszy za każdy zakupiony litr paliwa, tj. o czyn z art. 76 § 1 k.k.s. i art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s., art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez prokuratora Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 9 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa (...), uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania.

Od powyższego prawomocnego wyroku skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca J. T., zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu rażące naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., poprzez bezpodstawne przyjęcie, że w niniejszej sprawie zaistniały podstawy dla uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 25 września 2020 r. i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania - w sytuacji, gdy równocześnie Sąd Apelacyjny wskazał, że powodem uchylenia wyroku była jedynie konieczność kompleksowej i wnikliwej oceny dowodów oraz dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu rynku paliwowego, a więc czynności niewymagających przeprowadzenia przewodu sądowego w całości.

Wskazując na powyższy zarzut, w oparciu o przepis art. 539e § 2 k.p.k. skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę prokurator Prokuratury Okręgowej w O. wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga nie jest zasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k., skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Ograniczenie podstaw skargowych do tych, jakie wskazano w tym przepisie oznacza, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ograniczony jest wyłącznie do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23). Co do zasady, Sąd Najwyższy nie jest więc, pomijając kwestię bezwzględnych przyczyn odwoławczych (niezależnie czy zaistniały w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, czy w postępowaniu apelacyjnym), uprawniony do badania, czy sąd odwoławczy prawidłowo stwierdził zaistnienie uchybienia stanowiącego względny powód odwoławczy, może jedynie

ocenić czy z powodu stwierdzonych przez ten sąd uchybień pierwszoinstancyjny przewód sądowy powinien zostać powtórzony w całości. W konsekwencji, wskazanie w skardze na wyrok sądu odwoławczego naruszenia innego przepisu niż art. 437 § 2 k.p.k. i art. 439 § 1 k.p.k., nawet w powiązaniu z którymkolwiek z tych uregulowań, oznacza, że jest ona niedopuszczalna (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2018 r., II KS 1/18, OSNKW 2018, z. 5, poz. 38 oraz z dnia 25 września 2018 r., V KS 19/18, OSNKW 2018, z. 12, poz. 81).

Instytucja skargi na wyrok sądu odwoławczego i wywołane wniesieniem tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia postępowanie skargowe przed Sądem Najwyższym nie służy zatem ocenie tego, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie w rzeczywistości miało miejsce, a jedynie weryfikacji tego, czy usunięcie stwierdzonego uchybienia jest możliwe tylko w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a także czy czynności, które należy przeprowadzić lub okoliczności, które należy wyjaśnić, na które wskazano w uzasadnieniu wyroku kasatoryjnego, rzeczywiście powinny być przeprowadzone, czy wyjaśnione w postępowaniu przed sądem *a quo*. Przepisy Kodeksu postępowania karnego o skardze na wyrok sądu odwoławczego nie dają, co do zasady (poza wypadkami związanymi z bezwzględnymi przyczynami odwoławczymi), sądowi skargowemu jakichkolwiek uprawnień kontrolnych, upoważniających do merytorycznego ingerowania w toczące się przed sądami powszechnymi postępowanie karne, a tego zdaje się oczekiwać prokurator we wniesionej skardze. Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę, nie może więc decydować o wyniku sprawy, a rozstrzyga jedynie to, przed którym sądem ma się nadal toczyć postępowanie karne – przed sądem odwoławczym czy sądem pierwszej instancji.

W realiach niniejszej sprawy nie można przyznać racji skarżącemu, który kwestionuje uchylenie wyroku wskazując, że skoro zachodzi konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu rynku paliwowego celem porównania cen rynkowych paliwa z cenami za które spółki „A.” i „P.” kupiły paliwo od spółki „U.”, z uwzględnieniem stosowanych prowizji, to Sąd Apelacyjny może ten dowód przeprowadzić w ramach postępowania drugoinstancyjnego.

Skarżący pomija jednak argumentację Sądu odwoławczego, który szczegółowo odniósł się do tej kwestii wskazując, że konieczna jest ponowna kompleksowa i

wnikliwa ocena dowodów, w szczególności wyjaśnień W. Z. , którą należy dokonać w oparciu i w powiązaniu z całokształtem materiału dowodowego. Jednocześnie Sąd Apelacyjny wskazał szczegółowo na motywy, które doprowadziły do uchylecia zaskarżonego orzeczenia. Odnosząc się do ustaleń Sądu meriti wskazano, że ocena depozycji W. Z. uchybia zasadom logiki i doświadczenia życiowego. W tym kontekście Sąd *ad quem* przytoczył fragmenty jego wyjaśnień, a także odniósł się do relacji D. B. (uzasadnienie SA – s. 6 – 8).

Uzasadnienie wyroku Sądu II instancji przekonuje, że braki postępowania pierwszoinstancyjnego stały na przeszkodzie zaakceptowaniu wydanego wyroku uniewinniającego J. T. od popełnienia zarzucanych mu czynów. Wskazano i wykazano, że zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości w Sądzie I instancji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.